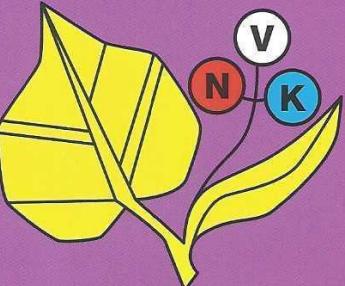

ČTVRTLETNÍK VÝBORU NÁRODNÍ KULTURY

LÍPA

ROČNÍK 25 ČÍSLO 2/2020 CENA 70 Kč

PAVOL JANÍK

Rušné časy

Foto archív

(S)EX NA EX

Styk až do dna.

(S)EX LIBRIS

Označenie erotickej literatúry.

(S)EX OFFO

Milovanie v úradných hodinách.

(S)EX POST

Dodatočná láska.

(S)EXAKTNOSŤ

Presnosť založená na zistených aktoch.

(S)EXALTOVANÝ

Nadšený pomerom.

(S)EXAMINÁTOR

S pôžitkom skušajúca osoba.

(S)EXAMINOVAŤ

S potešením vyskúsať.

(S)EXCELENCIA

Vysoko postavený zmyselník.

(S)EXELOVÁŤ

Intímne vynikať.

(S)EXCERPT

Výpis obľúbených činností.

(S)EXCES

Zážitok z výtržnosti.

(S)EXEKUTÍVA

Štátny orgán, ktorý vás môže poondať.

(S)EXEMPLÁR

Výstavný kus.

(S)EXHALÁCIA

Vypúštanie prospešných látok.

25. 1. 2020

POKRYTEC

Človek s rúškom.

NAHÁČ

Človek s Adamovým rúškom.

RUŠAŤ

Ošatiť sa rúškom.

RUŠIŤ

Šít rúška.

ZRUŠIŤ

Zručne šít rúška.

RUŠIČKA

Sička rúšok.

ROZRUŠENIE

Rozruch okolo rúšok.

VZRUŠENIE

Panika okolo rúšok.

RUŠENÍ

Zariadenie na dopravu rúšok.

RUŠNÉ ČASY

Éra rúšok.

TEST

Skúška rúška.

TREST

Pokuta za nenosenie rúška.

TESTAMENT

Dedičné rúško.

RÚCHO
Rúško od hlavy po päty.
20. 3. 2020

TOVÁREŇ SLOV
Komerčná literatúra.

TOVÁREŇ SNOV
Vysnívaná fabrika.

SNOVÁREŇ
Ilúzia kupónovej privatizácie.

SNOBÁREŇ
Snob opitý ako snop.

ANTÉNA V KARANTÉNE
Vysielač alebo prijímač v izolácii.

KARNEVAL V KARANTÉNE
Ples s chirurgickými maskami.

KAR V KARANTÉNE 1
Hostina bez pohostenia.

KAR V KARANTÉNE 2
Hostina bez hostí.

KÁRA V KARANTÉNE
Odstavená sanitka.

KARAFA V KARANTÉNE
Odlodená flaša.

KARAFIÁT V KARANTÉNE
Kvet v skleníku.

KARAMEL V KARANTÉNE
Zakázaný cukor.

KARÁT KARANTÉNY
Jednotka rýdzosti izolácie.

NÁDOBY NA DOBY
Antické amfory.

FARSKÉ FÁRO
Služobné vozidlo farára.

ZVOZÍK
Kritik, ktorý každého zvozi.

KARABÍNA RABÍNA
Poznanie je zbraň.
26. 3. 2020

KARANTENISTI
Tenisti bez divákov.

TIENISTÍ TENISTI
Tenisti v chládku.

TÍ ISTÍ TENISTI
Vždycky identickí.

TENISTOTA
Istota tenistu.

ODRAZ PODRAZ!
Odibi faš!

FALŠ 1
Nečakane nový smer.

FALŠ 2
Rotácia víťazov.

KOSTOLNÝ TENIS
Stolný tenis v kostole.

RAKETIKETA
Etiketa na tenisovej rakete.

TENIS V JEDNEJ VETE
Ak hrať viete
ponad siete.

TROFEJBUS
Trolejbus plný trofejí.

TURNAJ
Najlepší tur.

SLOVNÝ PINGPONG
Tenis pri okrúhlom stole.
5. 4. 2020

Krúženie okolo literatúry

PAVOL JANÍK

Slovensko je niečo medzi zvyškom Československa, pozostatkom Habsburskej monarchie a perifériou Európskej únie. Tomu presne a logicky zodpovedá jeho kultúra a osobitne literatúra. Ako som však skonštoval v básnickej skladbe Hurá, horí! (z rovnomennej knihy) – omyl stvorenia sa nedá napraviť, preto si ani netrúfam očakávať, že prípadný návrat do minulosti, by mohol viesť k vitanej obnove premáreného projektu, ktorým bol s účinnosťou od 1. 1. 1969 federatívne usporiadaný spoločný štát Čechov, Slovákov a národnostných menšíň, čo zabezpečovalo slovenskej kultúre – aj vďaka vtedajšiemu reálnemu socializmu – všeestranný rozvoj.

Preto nám v súčasnosti a v nasledujúcim období nezostáva nič iné, ako využívať danosti a možnosti, ktoré zatiaľ odolávajú vonkajším tlakom európskej integračnej uniformity a globálnej trhovej komercializácii. Mám na mysli skutočnosť, že napriek nepriaznivým kontinentálnym a celosvetovým okolnostiam nadálej existuje a funguje spoľočný komunitný priestor našich prirodzené blízkych národov na základe ich jazykovej a mentálnej príbuznosti, ako aj zhodnej sociálnej a historickej skúsenosti.

Hoci internet pôvodne vznikol ako vojenský prostriedok velenia Severoatlantického paktu (NATO), medzičasom masovým rozšírením naozaj zmenil našu planétu na jedenu dedinu, kde môžeme kedykoľvek s kýmkolvek nadviazať spojenie a vymieňať si nielen akékoľvek informácie, ale aj literárne hodnoty. Spomínam to najmä preto, že písomníctvo do značnej miery opúšťa svoju doterajšiu tlačenú podobu a razantne si hľadá svoje miesto vo virtuálnom priestore.

Vedľa od začiatku roka 2020 sa skončila na Slovensku aj distančná česká lavičková denníka Haló noviny, ktorého pravidelnou prílohou je elitný týždenník Únie českých spisovateľov Literatura. Umění, Kultura, ale práve v elektronickej forme sú obe renomované periodiká nadálej dostupné všetkým slovenským záujemcom – čítateľom i autorom.

Digitalizácia literárnej komunikácie v podstate nie je nič nové pod slinkom. Jednoducho – po hlinených tabuľkách, papyruze, zvitkoch, ručne prepisovaných bachantoch a tlačených publikáciach nastupuje éra nových nosičov, ktorých budúci vývoj

si dnes ešte nevieme ani predstaviť. Preto sa nám vždy s odstupom času zdajú trocha komické filmové diela z oblasti science-fiction, lebo odvodzujú technický pokrok od súdobých realít.

Na druhej strane sa ťažisko knižnej produkcie presúva do vizuálnych zložiek vrátane priestorových atrakcií. Takže v segmente tlačených kníh sa text dostáva do menej významnej polohy krátkych sprievodných popisov k dominantným ilustráciám zhodovených náročnými a nákladnými technológiami. Tým sa z kníh stáva tovar, ktorého hodnota prímate nesúvisí so slovesnými atribúti či – rebejodaj – literárnymi kvalitami.

Položartom – polovážna so svaví, že autor nemôže vedieť, čo vlastne napísal, kým sa to nedozvie od svojich čitateľov. A naozaj – pôvodca výpovede je čosi ako vysielac kódovaných informácií, jeho dielo je sprostredkovateľ posolstva a recipient je prijímateľom správy. Dôvody nedozrumentu a neporozumenia môžu byť vo všetkých troch článkoch reťazca. Otázne je, čo sa autorovi podarí zo svojej hľavy vložiť do svojho diela, a nemenej problematické je, čo je schopný adresáta v diele pre seba nájsť, odhaliť či objaviť.

Na prvý pohľad by sa mohlo zdáť, že preória súvisí predovšetkým s písaním, ale v skutočnosti bytosťne závisí od vnímania, a to aj od vnímania kvalitných básni, teda od čítania skvelých textov vynikajúcich autorov. Medzi prvotným vnímaním a básnickou tvorbou je podstatná súvisťnosť, ktorá spočíva v zmyslovej konkrétnosti. Takže, skúsení autori správne vedia, že sa treba najmä vyhýbať všetkým zbytočným slovám a je nevyhnutné ísť priamo po krku bezprostrednej zážitkovosti, vynachádzavej obraznosti a dômyselnej zvukomalebnosti.

Pravdaže – medzi osobnou skúsenosťou autora a jeho literárnym dielom je veľká vzdialenosť, lebo v umení nejde o reprodukciu emocionálneho stavu tvorca, ale o produkcii zvláštneho stavu vedomia na strane vnímateľa artefaktov. Celý vesmír je systém interakcie, ktorého špeciálnym prípadom je komunikácia a jej osobitnou zložkou je estetická korelácia. Preto súčasnej literatúre do ďalšieho vývoja želám menej slov a viac presných zásahov.

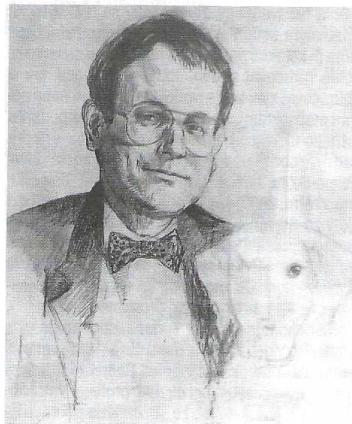
Miroslav Válek mi raz prorokoval, že umriem na duchaplnosť. Možno mal na mysli niektorú moju

vetu typu: „Prišiel som na svet a odvtedy som neprišiel na nič lepšie.“ V tejto súvislosti konštatujem, že uvedený citát z mojej tvorby pochádza z prelomu 80. a 90. rokov dnes už minulého storočia. To som mal za seba približne 15-ročný tréning časopisecky a knízne publikujúceho autora. Odvtedy uplynuli ďalšie desaťročia, počas ktorých som hádam nielen primerane zostarol a patrčene zhlúpol, ale možno som ziskal aj ďalšiu skúsenosť a osvojil si nové zručnosti. Dozaja sa človeku bezstarostnejšie trávia dôvtipnosti, ak má dostatočnú kreatívnu prax. Nevylučujem ani podmienku, že na literárne vynálezy treba mať talent. Je to niečo ako diagnóza, ktorú väčšina zdravých ľudí prekoná.

Čo sa týka rozsahu mojej literárnej tvorby - je to smutné - zrejme som ovela menej času ako väčšina mojich generačných spolučníkov strávil zábavným vysedávaním v spoločenských a stravovacích zariadeniach a podstatnú časť života som premárnil nudnou samotou v tichej svojej pracovne. Neviem, či má produktivita iba rozmerky množstva vytvorených a vydaných diel. Navyše - štatistike veľmi nedôverím, lebo viem, že ide o exaktnej súčet nespôsobilivých údajov. Svedčí o tom aj fakt, že sme mali na základe hodinových vedeckých analýz a výpočtov v rozličných protichodných etapách vývoja už dávno dosiahnuť ekonomickú prosperitu Spojených štátov amerických, ktoré sme zatiaľ predstihli len v kopirovaní ich negatívnych javov, vrátane problémov späťtých s prudkou komercializáciou kultúry.

Ako básnik neviem, či viem, čo je to metafora. Teoreticky by malo ísť o obraznosť - prenášanie pomenovania jedného javu, predmetu na iný jav či predmet na základe podobnosti niektorých znakov. Básnická prax geniálneho lyrika Miroslava Váľka však v diele *Skaza Titanici* (zo zbierky *Milovanie v husej koži*, 1965) prináša nasledujúci úkaz, ktorý nemožno prehliadnúť: „Tak je teda mrvty / John Fitzgerald Kennedy, / kamenný anjel kapitalizmu, / metafora, / symbol, / človek!“ Takže metaforou je zastrený americký prezident rímskokatolíckej konfesie. S tým sa ešte len bude musieť slovenská i svetová literárna veda vyrovnáť, čomu sa zatiaľ doslovlne úspešne vyhýba.

Žijeme v paradoxnom období - čím je zanedbatelnnejšia a okrajovejšia postavenie autorov myšíenkovo a tvarovo náročnej literatúry, osobitne básnikov, čím je menej čitateľov hodnotných knižných titulov, čím zretelnejšie a dôslednejšie naj-

Pavol Janík. Portrét

plynejšie komunikačné inštitúcie ignorujú intelektuálne a umelecky ambicioznú spisbu, tým väčšimi narastá chorobná túžba takzvaných úspešných ľudí - rozumej politikov, zbohatákov a mediálnych celebrit, prípadne ich detí a ďalších potomkov - zvečniť sa vlastnou knihou či viacerími publikáciami. Dokonca si v uvedených súvislostiach bez začervenania radi rozširujú svoj profesionálny profil o pojmom spisovateľ (spisovateľka). Pravdaže - práve nepríjemnému balastu a odpadkovému nánosu na skutočnej a kvalitnej literatúre bulvárne, ale i zdanivo seriánnejšie informačné prostriedky venujú mimoriadnu pozornosť. Žiaľ, recept na riešenie situácie nepoznám.

Rád citujem výrok spisovateľa a matematika Andreja Ferku, že cudzie slová by sme mali používať, ako keby sme im rozumeli. Preto najprv priprušme, že katachréza označuje štýlistickú chybu vytvorenú významovo nesprávnym spojením logicky nesúvisiacich pomenovaní, najčastejšie zautomatizovaným kombinovaním či križením rozličných frazeologizmov, nevhodným spojením metafor či podobenstiev alebo použitím zle pochopeného termínu (podľa Slovníka literárnej teórie Petra Valčeka). Ospravedlňujem sa, že dám prednosť - pred príkladom zo slovenskej poézie - vzorovej vete zo slovenského dabingu, ktorá znie: „Lepší vták v hrsti ako holub na streche.“

Som presvedčený, že autor by sa mal vyhýbať kreatívnym schémam a stereotypom. Pri každej knihe či kolekcii poetických textov som sa usiloval nielen zúročovať nadobudnuté schopnosti, ale aj prekračovať svoj tieň a prekvapovať i sám seba novými možnosťami. Do akej miery sa mi to podarilo, posúdilo už viacero erudovaných znalcov - napríklad v zborníku z vedeckej konferencie Život a dielo Pavla Janíka (Univerzita Konštántina Filozofa v Nitre, 2005) sú hodnotiace príspevky odborníkov zo Slovenska i zo zahraničia. Podľa názoru poprednej ruskej poetky, prekladateľky a literárnej vedkyne Natálie Švedovovej je Válek hlbší a Janík vynalízavejší. Čo k tomu dodať - azda len to obližné, že doma nie je nikto prorokom.

Mimochodom - bánsky Zvratné zámeno psa (z zbierky *Do videnia v množnom čísle*, 1985) venoval samostatnú štúdiu v časopise Romboid literárny vedec a medzičasom univerzitný profesor Valer Mikula, ktorý konštatoval, že „Bánsk sa pohráva so slovami, vzdaluje sa skutočnosti, aby sa k nej priblížil z inej strany, odzadu či znútra.“ Bánsk Irenej Baláz pokladá za svoju najvýdarenejšiu báseň Modlitby z kameňa (z bánskej zbierky *Nieko ako boh*, 1998). Priklánam sa k ich hodnoteniam a nevidím v tom nič protirečivé.

Keby som mal zo svojej tvorby vybrať jediné najkratšie dieľko, nebol by to ani aforizmus, ani reklamný slogan, ale moja najkratšia dráma *Maturitný oblek* s podtitulom *Veselá tragédia* (1994), ktorá získala ocenenie v anonymnej súťaži Medzičasu. Jeden mimoriadne múdry človek, ktorý posúdil v oblasti informačných technológií a s ktorým som napsal knihu exkluzívnych rozhovorov *Generál Lorenc – Dešifrovaný svet*, raz pojmenoval, že už nikdy nenapíšem nič lepšie. A ja s ním nie len v tejto súvislosti súhlasím.

Začiatkom 90. rokov som sa ako vtedajší copywriter (autor reklamných textov) a kreatívny riaditeľ nemenovanej renomovanej medzinárodnej reklamnej agentúry podielal na kampani pre istú svetoznámnu firmu, pre ktorú sme v centrálach všetkých väčších miest na celom území vtedy ešte Česko-slovenska postavili vysoké vianočné stromy v septembri. V tom čase to posobili ako šok, dnes by si to už zrejme nik ani nevšimol. Nuž - pokrok sa nedá zastaviť, ani predĺžovanie nákupejúcich sviatkov, ale verím, že ani poézia úplne nezmizne. Bude na nás i na budúce generácie nadalej trpeživo čakať v knihách, ktoré záhračne ožijú kedykoľvek ich niekto otvorí.

Esej PJ z března 2020

Dobrá zrada nad zlato

PAVOL JANÍK

Aktuálne dianie na slovenskej politickej scéne mi nevدوjak pripomenulo názov môjho knižného súboru aforizmov *Dobrá zrada nad zlato* (Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov, 1996, zodpovedný redaktor Jaroslav Rezník). Áno, život prináša neuveriteľné situácie a platiť súťaž Tomáša Janoviča, ktoré napsal v hodnotení mojej knihy bánsk a aforizmov Hurá, horí! (vydavateľstvo Atrakt, 1991, lektorivali Ľubomír Feldek, Tomáš Janovič a Andrej Ferko): *Humor je vraj jediný spôsob, ak byť dôstojeňne smutný. Pavol Janík je zasa presvedčený, že irónia je jediný spôsob, ako dôstojeňne žiť.*

V súvislosti so súčasným spoločenským pohybom mi zišiel na um aj môj aforizmus: *Hrach – Princip zrady v spravodajských hrách*, ktorý pochádza z mojej knižnej kolekcie aforizmov *Satanovisko* (Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov, 1999, zodpovedný redaktor Alexander Halvonič), za ktorú som získal Prémium Spolku slovenských spisovateľov a Literárnu cenu Paula Rusnaka, predsedu Svetového kongresu Slovákov (USA).

Alé prejdime k podstate veci - odcitujem už iba záverečnú časť z môjho článku *Súmrak bohov zo Súmracej 27* (portál humanisti.sk, 30. 3. 2014): *Nedá sa vylúčiť ani repríza scenára z obdobia postupnej erózie HZDS, ktorého privatizačné pozadie svojho času vymenilo opotrebovanú vlajku hnutia za novú zástavu Smeru a starnúceho Vladimíra Mečiara nahradilo v pozícii lídra vtedy mladým Robertom Ficom. Tak či onak – súmrak bohov zo Súmracej 27 sa stal (najmä pre nich neocakávanou) politickou realitou, s ktorou budú musieť žiť. Dá sa predpokladať, že tí najživotaschopnejší – nielen podnikatelia, ale aj karierími politici (napríklad poslanci NR SR), ktorí už prešli skokom z HZDS do Smeru, sa začnú opäť neomyrne obzerať, kam preskočiť v bližšej či vzdialenejšej budúcnosti.*

19. 6. 2020

Sami proti sebe

PAVOL JANÍK

Vzhľadom na dlhoročné skúsenosti s interne-tovými diskusiami k článkom uverejneným v elektronických verziach rozličných médií si každý súdny človek musí položiť otázku, aký cieľ vlastne sledujú redakcie alebo vydavateľia tým, že poskytujú priestor na verejnú prezentáciu ne-zmyslov, ktorých autori zväčša zostávajú v anonymite, keďže sa spravidla skrývajú za rozmanité prezývky.

Bežným úkazom sú polemiky, ktoré medzi sebou vedú nejaké ustálené pseudonymy, pričom ich vzájomné osočovanie nijako nesúvisí s témove publikovaného článku. Tak sa akýkoľvek vecný, faktograficky podložený a logický zdôvodnený príspevok s racionálnym rozsahom čoskoro znehodnotí tým, že sa utopí v mori in-vektív, ktoré niekolkonásobne presahujú roz-mery samotného článku, jeho tematického zamerania – nehoviac o hraniciach zdravého rozumu, dobrých mŕvach, pravdivosti či štýlis-tickej a jazykovej úrovni.

Vždy sa oprávnenie konštatovalo, že každé zve-rejnené dielo si žije vlastným životom bez ohľadu na svojho autora. O článkoch v kybernetickom priestore to platí ešte väčšmi a výraznejšie.

Internetové prehliadače využívajú prvky umelej inteligencie, ale aj tá je produkтом človeka,

a v praxi sa robotické spracovanie údajov nadálej kombinuje s ľudskou činnosťou. Podstatou vyhľa-dávania na internete sú refazce slov vrátane mien osôb s predikciou textu, ktorá používateľovi pon-úka najpravdepodobnejšie možnosti. Napríklad – XY spisovateľ.

Anonymní diskutéri však nielen vytvoria nové pojmové kategórie typu – XY bibeček, XY idiot a ďalšie pejoratívne či dehonestujúce korelácie, ale aj spochybňujú až anulujú reálne profesijné väzby vyhláseniami na spôsob: XY sám o sebe tvrdí, že je spisovateľ.

Skúsené mienkovorné médiá tzv. hlavného prúdu si dobre uvedomujú načrtnuté problémy, preto jednoducho neotvárajú diskusiu v prípade článkov, pri ktorých očakávajú neželateľné reak-cie.

Vyvstáva oprávnená otázka, prečo rovnako ne-postupujú aj periodiká a portály, ktoré chcú byť alternatívou spomínaných hromadných oznamo-vacích prostriedkov. Naozaj ich zodpovední pred-staviteľia vôbec nechápu, že pôsobia sami proti sebe, ked' svojim oponentom každodenne posky-tujú platformu na anonymné očierňovanie? Ved' ak je hlúpy článok hlúpeho autora, tak je zrejmé, že ho uverejnili v hlúpých novinách, ktoré repre-zentujú záujmy hlúpakov.

22. 4. 2020

Bývalé sovietske sately v službách USA a Británie

PAVOL JANÍK

Ruské politologické periodikum Názor (Vzгляд) 8. 7. 2020 uverejnilo štúdiu Prečo USA v pôsobení proti Rusku ocenujú českú rozvedku. Spolieham sa na počítačovú gramotnosť a znalosť ruštín na-sich čitateľov, preto nebudem prekladať celú analýzu, sústredím sa len na podstavu publikovaného posolstva a na jeho nedopovedané, alebo pravde-podobne zámerne zamíľané súvislosti.

Autor objektívne konštatuje, že malé krajiny ne-majú dostatočné finančné, technické a personálne prostriedky, aby zabezpečili svoje zájmy, ale vy-nakladajú na svoje pomery značne čiastky na to, aby plnili špecifické úlohy pre spravodajské služby väčšej, ktoré ich riadia. V prípade niekdajších so-vietskych satelítov sú to v súčasnosti americkej a britskej výzvadné organizácie. Medzi výhody roz-vedok bývalých spojencov Moskvy a niekdajších sovietskych republík patrí niekoľko dôležitých faktorov.

Po prvé – tajné služby malých krajín nikto ne-berie vážne, ale podceňovanie sa nikdy nevypĺacia. Inak naozaj drobné štátne útvary pre využívania naprieklad technických kapacít veľmoci nemôžu sledovať ani vlastné vitálne zájmy vo vzťahu k su-sedným krajinám. Zložité dejinné udalosti zane-chali viac nedoriešených či sporných otázok, vrátane teritoriálnych a menšinových. V minulosti Sovietsky sváz tmil podobne latentné problémy, aby z nich nevznikli otvorené konflikty. Činnosť zá-padnej koalície ich neraz naopak cieľavedome podnecuje.

Po druhé – aj po desaťročiach majú bývalé sovietske sately nedostatok kvalifikovaného spravodajského personálu vyškoleného západnými špecialistami službami, teda ešte stále mnohí vyz-viedači z relativne nových členských krajín NATO prešli odbornou prípravou v príslušných orgánoch ZSSR. To znamená, že na základe profesionálnych skúseností veľmi dobre poznajú štruktúry a metódy nástupníckych ruských inštitúcií zameraných na strategickú a vojenskú špiónaz.

Po tretie – vzhľadom na niekdajšie spojenectvo, postsocialistickú nostalgiu, kultúrnú blízkosť, po-dobnosť mentalít i priame rodinné väzby sú obča-nia Ruskej federácie podstatne menej podozrivaví k ľudom z niekdajších krajín východného bloku a bývalých sovietskych republík ako k osobám

z krajín, ktoré aj pred koncom studenej vojny patrili do západného bezpečnostného okruhu, najmä k Američanom a Britom. Preto prejav priateľstva či priazne nemusia Rusi vždy automaticky vnímať ako pokus o zoverbovanie zahraničnou rozivedkou. Tak sa české, slovenské a bulharské spravodajské služby stali základnými vykonávateľmi agentúrnych operácií USA proti Rusku.

Lenže Ruská federácia ako svetová supervel moc je dostatočne orientovaná v splete skrytých aktivít kohokoľvek, preto jej diplomatické zastupiteľstvá spravidla ignorujú spontánne snahy o rozvíjanie vzájomných dobrých vzťahov. Na jednej strane ne-chcú svojich prioredzených sympatizantov v malých európskych krajinách vystaviť nežiaducej pozornosti domácich tajných služieb. Na druhej strane Rusko už nikomu apriórne nedôveruje a každý prí-znak kladného postoja preventívne pokladá za možnú spravodajskú kultiváciu, teda za zdanivo nenútene, ale v skutočnosti zámerné a premyslene úsilia podriadiť si určitu osobu, primáť ju, aby po-skytvala informácie a aby súhlasila so spoluprá-cou.

Dovolím si poznamenať, že to platí aj naopak – ostentatívne vystupovanie proti Rusku môže celkom oprávne a úplne logicky signalizovať, že ide o ruských agentov zo Slovenska, Česka, Polska, Maďarska, Bulharska, Rumunska a bývalých sovietskych republík, ktorí potrebujú získať či prehíbiť svoju dôveryhodnosť v prostredí amerických a britských špecialistických služieb. Autor politologickej štúdie z určitých dôvodov bagatelizuje úlohu slovenskej i chorvátskej špiónaze, ktoré podľa jeho názoru súto stihajú sledovať dianie v Srbsku a ne-majú dostatočné možnosti, aby sa podieľali na sú-perení veľmoci.

Na záver už len povzdych – kdežet sú časy, keď prezident Václav Havel vyhlasoval, že už nikdy ne-budeme patrili do nijakého vojenského zoskupenia, a federálny minister vnútra Ján Langoš chcel roz-pustiť československú rozivedku. Napokon z nej vybudoval Úrad pre zahraničné styky a informácie (ÚZSI). Jeho pražská centrála má dnes 12 poschodí a až 90 % zdrojov českej rozivedky plní ciele a úlohy, ktoré jej zadávajú spravodajské služby USA a Británie. To sa nazýva strategická spolupráca.

15. 7. 2020